Лейба О. А.,
аспірант кафедри кримінального процесу
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

ЗАСТОСУВАННЯ АНАЛОГІЇ ПРИ ПОДОЛАННІ ПРОГАЛИН У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Статтю присвячено дослідженню правової природи прогалин в кримінальному процесуальному праві. На основі аналізу монографічної літератури запропоновано авторську класифікацію прогалин. Надано теоретично обґрунтовані пропозиції, що стосуються можливості застосування аналогії для подолання прогалин.

Ключові слова: *прогалина в праві, види прогалин, аналогія права, аналогія закону, подолання прогалин.*

Статья посвящена исследованию правовой природы пробелов в уголовном процессуальном праве. На основе анализа монографической литературы предложена авторская классификация пробелов. Даны теоретически обоснованные предложения, касающиеся возможности применения аналогии для преодоления пробелов.

Ключевые слова: *пробел в праве, виды пробелов, аналогия права, аналогия закона, преодоление пробелов.*

Прогалини у кримінальному процесуальному законодавстві традиційно вважаються одним із найпоширеніших видів юридичних дефектів, які слід віднести до групи системно-структурних дефектів. Поява прогалин є наслідком ігнорування або несвоєчасного внесення змін та доповнень у діючу правову систему.

Метою статті є теоретичне осмислення поняття, видів прогалин у кримінальному процесуальному законодавстві, шляхів їх усунення та подолання, можливості застосування аналогії.

Найстислішим і, водночас, хрестоматійним, визначенням поняття прогалини як правового явища в теорії держави та права є наступне: «Прогалини у праві – це повна чи часткова відсутність у чинному законодавстві необхідних юридичних норм» [1].

Ф. Р. Уранський прогалиною у праві вважає повну або часткову відсутність в джерелах права норм, принципів, ідей, необхідних для професійної юридичної оцінки фактів та зв'язків, які виникли або здатні виникнути у такій сфері суспільних відносин, яка входить або

повинна входити до сфери правового регулювання (в силу діючих у суспільстві економічних, соціальних, політичних та інших відносин) [2, с. 9].

В. С. Нерсесянц під прогалиною у праві розуміє відсутність такої норми права, яка за змістом діючого права і за характером суспільних відносин, які регулюються ними, необхідна для регулювання даних конкретних фактичних обставин (фактичних відносин), які знаходяться у сфері правової регуляції, що склалася [3, с. 489].

Суттєво не відрізняється за свої змістовним наповненням від загально-теоретичного визначення поняття «прогалина» і у кримінальній процесуальній літературі.

Так, на думку С. М. Подлєсних, прогалиною в кримінально-процесуальному праві є повна або часткова відсутність у кримінально-процесуальному законодавстві нормативних установлень, обумовлених потребами розвитку кримінального процесу або реалізації діючих нормативних приписів в практиці кримінального судочинства, а також невизначеність кримінально-процесуальних норм, яка ускладнює їх застосування [4, с. 7].

Ознаками прогалини в кримінальному процесуальному праві, як вважає Н. О. Овчинникова, є:

– повна або часткова відсутність норми кримінально-процесуального права, яка встановлена в ході правозастосовній практиці або науково-дослідницькій діяльності;

– неточне викладення волі законодавця в кримінально-процесуальних нормах, що тягне за собою спотворення процесуального статусу учасників кримінального судочинства, появу прогалин у регламентації кримінально-процесуальних проваджень;

– виникнення нових відносин, які потребують кримінально-процесуального регулювання [5, с. 10].

Піддаючи критиці надану С. М. Подлєсних дефініцію прогалин, Н. О. Овчинникова вважає, що вона не у повній мірі є логічною, оскільки відсутність правового регулювання (нормативних установлень) не може бути обумовлена потребами розвитку кримінально-процесуальних відносин (кримінального процесу) і практикою їх реалізації (реалізації діючих нормативних приписів в практиці кримінального судочинства), оскільки прогалини з'являються внаслідок вказаних процесів, які і диктують необхідність усунення або подолання прогалини, вчена формулює поняття прогалин як повну або часткову відсутність нормативних приписів, що регламентує ту чи іншу частину діяльності учасників кримінального судочинства, або недостатню визначеність формулювань кримінальних процесуальних норм, яка не надає можливості однозначно тлумачити їх зміст і однаково застосовувати у кримінальному провадженні [5, с. 10].

На думку С. П. Погребняка, слід розрізняти прогалини в законодавстві і прогалини в праві. Якщо перші свідчать про відсутність законодавчої регламентації певних відносин, то другі – про відсутність регламентації не лише в законодавстві, а й у інших джерелах права (правових звичаях, судових прецедентах, нормативно-правових договорах та ін.). Проте, продовжує автор, ураховуючи сучасний стан системи джерел українського права та питому вагу в ній законодавства, можна зробити припущення, що в переважній більшості випадків виявлення прогалини в законодавстві означатиме одночасно констатацію й прогалини у праві [6, с. 45].

Суворе розмежування понять «прогалина у кримінальному процесуальному праві» і «прогалина в кримінальному процесуальному законі», стверджує Н. О. Овчиникова, в контексті проблем прогальності не має значення [5, с. 11].

Класифікація прогалин в кримінальному процесуальному праві проводиться за різними підставами, які, в свою чергу, також поділяються на види. Можливий поділ прогалин за: 1) універсальними підставами, які виділяються стосовно

до прогалин у всіх галузях права, незалежно від їх внутрішнього змісту; 2) специфічними кримінальними процесуальними підставами, які володіють «працездатністю» і набувають практичну значимість лише на основі аналізу конкретних положень кримінально-процесуального права [4, с. 13].

За універсальними підставами прогалини поділяються на реальні і уявні. Виділення реальних і уявних прогалин передбачає наявність критеріїв, за якими можна судити про реальність або удаваності конкретної прогалини в праві.

С. М. Подлєсних вважає, що єдиним об'єктивним критерієм «реальності» існування кримінально-процесуальної прогалини є внесення законодавцем змін і доповнень в норми кримінально-процесуального закону. Таким чином, реальність прогалини об'єктивно констатується постфактум після внесення змін або доповнень. До внесення зазначених змін реальність тієї чи іншої кримінально-процесуальної прогалини лише передбачається, обґрунтовується дослідниками (науковими колективами) в галузі кримінального процесу, або практичними працівниками [4, с. 14].

Залежно від часу виникнення прогалин виділяють первісні прогалини, тобто ті, які існують на момент набрання чинності нормативно-правовими актами, та наступні прогалини – ті, що з'являються внаслідок подальшого розвитку суспільних відносин, які мають регулюватися правом; залежно від можливості подолання прогалин під час правозастосування виділяють переборні й непереборні прогалини; залежно від того, чи охоплюється існування прогалин умислом законодавця, – навмисні й ненавмисні прогалини; залежно від ступеня відсутності законодавчої регламентації певної групи суспільних відносин – повні або часткові прогалини [1, с. 135–136].

С. П. Погребняк вважає, що в аспекті сприйняття європейського правового досвіду цікавим виглядає поділ на прогалини формулювання, які мають місце тоді, коли в дослівному тексті закону відсутня повна регламентація поведінки в тій чи іншій ситуації, та оціночні прогалини, що мають місце тоді, коли тільки буквальний зміст слів, якими сформульовано ту чи іншу норму права, говорить про необхідність її застосування, однак очевидна несправедливість, що матиме місце внаслідок її застосування, вимагає коригування цієї норми. Слід погодитися з вченим, який вважає, що в останньому випадку фактично має місце прогалина у законодавстві, оскільки неможливість застосування явно незадовільного законодавчого припису має ті самі наслідки, що й безпосередня відсутність відповідного правила в законодавстві [6, с. 46].

С. М. Подлєсним запропонована специфічна класифікація прогалин.

Автор поділяє прогалини в кримінальному процесуальному праві за рівнем спільності кримінальних процесуальних відносин, регульованих кримінальним процесуальним правом на: 1) прогалини, які мають стратегічне значення для кримінального судочинства, під якими розуміються прогалини у визначенні системи і змісту основних положень, насамперед принципів кримінального судочинства. Дані прогалини, як справедливо зазначає вчений, істотно знижують рівень оптимальності і ефективності функціонування кримінального процесу в цілому. Вони прямо і побічно сприяють утворенню прогалин в кримінальному процесуальному праві більш низького рівня. Більш того, негативний вплив зазначених прогалин може породити впровадження в кримінальне процесуальне право не тільки окремих норм, які не сприяють реалізації призначення кримінального судочинства, а й окремих кримінальних процесуальних інститутів; 2) прогалини, що стосуються регулювання важливих кримінальних процесуальних інститутів, які мають комплексний характер і обумовлюють ряд інших інститутів кримінального процесуального права; 3) прогалини, що стосуються

регулювання окремих кримінальних процесуальних інститутів; 4) прогалини в окремих нормах кримінального процесуального закону, які вирішують окремі питання, що мають відношення до окремих інститутів кримінального процесуального права [4, с. 15].

О. В. Колотова надає наступну класифікацію прогалин у праві: за повнотою правового регулювання: повні, неповні; залежно від правового впливу на суспільні відносини: дійсні, недійсні; залежно від джерел виявлення прогалин: загальносоціальні, юридичні; залежно від часу виникнення прогалин: початкові, подальші; залежно від причин виникнення: суб'єктивні, об'єктивні; залежно від поділу норм права за субординацією в правовому регулюванні: матеріальні, процесуальні [7, с. 7].

Прогалини в кримінальному процесуальному праві можуть бути класифіковані залежно від регламентації правового статусу учасників кримінального судочинства (прогалини в регламентації правового статусу владних учасників процесу; зацікавлених учасників процесу; інших учасників і осіб, які беруть участь в здійсненні кримінальної процесуальної діяльності) [5, с. 10].

Підводячи підсумок короткому аналізу монографічних джерел, дозволимо надати власну класифікацію прогалин у кримінальному процесуальному законодавстві. В її основу покладено ті негативні наслідки, які виникають в результаті неврегульованості кримінальних процесуальних правовідносин.

Таким чином, пропонуємо поділяти прогалини у кримінальному процесуальному законодавстві на дві групи:

Прогалини, які негативно впливають на визначення правового статусу учасників кримінального провадження, реалізацію їх прав та процесуальних можливостей впливати на хід та результати кримінальної процесуальної діяльності.

Прогалини, що перешкоджають здійсненню суду, слідчому судді, прокурору, слідчому, керівнику органу досудовому розслідування та оперативним підрозділам повноважень, спрямованих на досягнення завдання забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду.

В подальшому нами буде доведено, що запропонована класифікація має не тільки теоретичне, а суто практичне значення.

Прогалини у праві можуть бути усунені шляхом їх ліквідації чи подолання. Це загальноприйнятий підхід. В деяких країнах цей підхід прямо визначений у законодавстві. Наприклад, відповідно до ст. 72 Закону Республіки Білорусь «Про нормативні правові акти Республіки Білорусь» від 10 січня 2000 року № 361-З при виявленні прогалин в нормативних правових актах нормотворчі органи (посадові особи), які прийняли (видали) ці акти, зобов'язані внести в них відповідні доповнення або зміни, що усувають прогалини.

До внесення відповідних змін і (або) доповнень подолання прогалин може здійснюватися шляхом використання інститутів аналогії закону і аналогії права [8].

Ф. Р. Уранський пропонує виділяти три шляхи боротьби з прогалинами: заповнення, усунення та подолання. Під «заповненням прогалин» автор розуміє прийняття уповноваженим державним органом (судом) конкретного рішення по спірних правовідносин в умовах виявлення прогалини в законодавстві або праві.

Усунення прогалин передбачає повну ліквідацію прогалин в системі права і закону, що досягається в процесі діяльності повноважних нормотворчих органів – законодавчих, виконавчих і т. п.

Під подоланням прогалин вчений має на увазі прийняття компетентними державними органами (реєструючими, відомчими комітетами, органами дізнання та досудового слідства і т. п., далі – позасудові органи) рішення з питання, повністю або частково не врегульованим правовими нормами, але входять в межі його компетенції.

Право на заповнення прогалин, продовжує Ф. Р. Уранський, мають тільки судові органи, які, приймаючи конкретне рішення в умовах наявності прогалини в праві, не тільки вирішують спірну ситуацію, але і фактично створюють нове, яке не існувало раніше, правове становище, чинне щодо даного конкретного випадку. Несудові правозастосовні органи, навпаки, мають повноваження тільки долати прогалини законодавства, причому ці органи можуть використовувати тільки аналогію закону, але не аналогію права. Принципова відмінність таких органів від судових полягає в тому, що прийняте ними рішення може бути оскаржене в суді [2, с. 8].

В теорії права розрізняють аналогію права та аналогію закону.

Аналогія закону – це застосування до суспільних відносин внаслідок відсутності норм законодавства, що регулюють дані суспільні відносини, норм законодавства, що регулюють подібні суспільні відносини. Аналогія ж права – це застосування до суспільних відносин внаслідок відсутності норм права, що регулюють не тільки дані, але і подібні суспільні відносини, загальних засад, змісту законодавства, загальних принципів права і принципів конкретних галузей права.

Частина 6 ст. 9 КПК України надає можливість у випадках, коли положення КПК не регулюють питання кримінального провадження, застосовувати загальні засади кримінального провадження, визначені ч. 1 ст. 7 КПК України.

Аналізуючи зміст даної норми можна зробити принаймні два важливих висновка: 1) законодавець дозволив застосовувати при виявленні прогалин кримінального процесуального аналогію права, а не аналогію закону; 2) не визначаючи конкретне коло суб'єктів, які вправі застосовувати аналогію у кримінальному провадженні, законотворець надає таку можливість будь-якому правозастосовнику (отже, для вітчизняного кримінального процесуального права немає потреби застосовувати класифікацію шляхів подолання прогалин, запропоновану Ф. Р. Уранським).

Повертаючись до наданого нами поділу прогалин у кримінальному процесуальному законі на дві групи, наведемо конкретні приклади.

Так, до першої ми віднесли прогалини, які негативно впливають на визначення правового статусу учасників кримінального провадження, реалізацію їх прав і процесуальних можливостей впливати на хід та результати кримінальної процесуальної діяльності.

Відповідно до ч. 4 ст. 394 КПК України вирок суду першої інстанції на підставі угоди між прокурором та підозрюваним, обвинуваченим про визнання винуватості може бути оскаржений обвинуваченим, його захисником, законним представником та прокурором. Згідно з ч. 8 ст. 469 КПК у разі якщо кримінальне провадження здійснюється щодо кількох осіб, які підозрюються чи обвинувачуються у вчиненні одного або кількох кримінальних правопорушень, і згода щодо укладення угоди досягнута не з усіма підозрюваними чи обвинуваченими, угода може бути укладена з одним (кількома) з підозрюваних чи обвинувачених. Кримінальне провадження щодо особи (осіб), з якою (якими) досягнуто згоди, підлягає виділенню в окреме провадження.

Зрозуміло, що у випадку, коли один чи декілька підозрюваних йдуть на співпрацю з обвинуваченням, вони визнають свою винуватість у вчиненні злочину у співучасті з особами, які не погоджуються на укладення угоди, дають показання не тільки про обставини, вчинення злочину власне ними, а й описують участь інших осіб у скоєнні кримінального правопорушення.

І хоча, відповідно до роз'яснень, зазначених у п. 9 постанови Пленуму ВССУ № 13 від 11 грудня 2015 року «Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод» вирок, ухвалений на підставі угоди, у такому ви-

падку (стосовно однієї із декількох осіб) не має преюдиційного значення для кримінального провадження відносно інших осіб, а визнання винуватості першою не є доказом вини останніх [8], ми розуміємо, що на формування внутрішнього переконання суду, який розглядає справу у загальному порядку, вирок, яким затверджена угода, буде мати пріоритетне значення. Здійснення захисту у цьому випадку врай ускладнюється.

Дана прогалина була подолана Верховним Судом України у Постанові від 3 березня 2016 року № 5–347 кс 15, в якій була надана правова позиція, згідно з якою конституційний принцип забезпечення апеляційного та касаційного оскарження рішення суду гарантує право звернення до суду зі скаргою в апеляційному чи в касаційному порядку, яке має бути реалізоване, за винятком встановленої законом заборони на таке оскарження.

Відсутність «інших осіб» у вичерпному переліку суб'єктів оскарження, передбаченому статтею 394 КПК, за умови, що судове рішення стосується їх прав, свобод та інтересів, не є перешкодою у доступі до правосуддя та звернення до суду вищої інстанції, що передбачено ч. 2 ст. 24 КПК України [9].

Прикладом іншого виду прогалин є проведення податкових перевірок у рамках кримінального провадження.

В первісній редакції КПК України 2012 року надавав право прокурору призначати ревізії та перевірки у порядку, визначеному законом (п. 6 ч. 1 ст. 36 КПК в редакції 2012 року). В результаті прийняття нового Закону «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 року цей пункт був виключений.

Відповідно до ст. 78.3 Податкового кодексу України у чинній редакції перевірки платників податків податковою міліцією проводяться у межах повноважень, визначених законом, та в порядку, передбаченому Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність», Кримінальним процесуальним кодексом України та іншими законами України. Підставою такої перевірки є судове рішення суду (слідчого судді) про призначення перевірки, винесену ними відповідно до закону (ст. 78.1.11 ПК України).

Кримінальний процесуальний кодекс України не передбачав і не передбачає процедури звернення до слідчого судді з клопотанням про призначення податкової перевірки, порядок розгляду слідчим суддею таких клопотань і результатів їх розгляду.

Натомість, упродовж п'яти років з моменту прийняття КПК 2012 року податкова міліція зверталася за аналогією з порядком застосування заходів забезпечення кримінального провадження та слідчих (розшукових) дій, які потребують дозволу слідчого судді, з відповідними клопотаннями, погодженими з прокурорами, а слідчі судді також за аналогією розглядали такі клопотання і приймали рішення.

За даними, які опубліковані Інтернет-виданням KMP.UA, лише за два місяця з 1 серпня по 30 вересня 2016 року в Україні було постановлено слідчими суддями 98 ухвал про проведення податкових перевірок [10].

Така ситуація спостерігалась до 11 квітня 2017 року, коли Апеляційний суд м. Києва скасував ухвалу слідчого судді Печерського районного суду від 28 лютого 2017 року про проведення позапланової податкової перевірки громадянина Журжія А. В. [11].

Це, без перебільшення, показове судове рішення, яке обговорюється у правничих колах, на яке активно посилаються у своїх скаргах адвокати.

В ньому Апеляційний суд м. Києва висловив свою позицію з приводу двох видів прогалин: 1) оскарження ухвал слідчого судді, які згідно зі ст. 309 КПК України не підлягають оскарженню; 2) відсутність процедури отримання згоди слідчого судді на проведення податкових перевірок.

Щодо першого, суд, посилаючись на низку рішень ЄСПЛ (пункт 25 Рішення у справі «Делкур проти Бельгії» від 17 січня 1970 року та пункт 65 Рішен-

ня у справі «Гофман проти Німеччини» від 11 жовтня 2001 року), зазначив, що згідно з практикою Європейського суду з прав людини у статті 6 Конвенції, якою передбачено право на справедливий суд, не встановлено вимоги до держав засновувати апеляційні або касаційні суди. Там, де такі суди існують, гарантії, що містяться у вказаній статті, повинні відповідати також і забезпеченню ефективного доступу до цих судів. Позбавлення за даних обставин права на апеляційне оскарження ухвали слідчого судді було б порушенням принципів рівності всіх перед законом і судом та доступу до правосуддя. Таким чином, по першому питанню суд застосував аналогію права.

Згодом аналогічна позиція була висловлена у постанові Верховного Суду України від 12 жовтня 2017 року № 5–142кс(15)17, згідно з якою «у разі постановлення слідчим суддею ухвали, що не передбачена кримінальними процесуальними нормами, до яких відсилають положення частини третьої статті 309 КПК, суд апеляційної інстанції не вправі відмовити у перевірці її законності, посилаючись на приписи частини четвертої статті 399 КПК. Право на апеляційне оскарження такого судового рішення підлягає забезпеченню на підставі пункту 17 частини першої ст. 7 та частини першої статті 24 КПК, які його гарантують, з огляду на положення частини шостої статті 9 КПК, яка встановлює, що у випадках, коли положення КПК не регулюють або неоднозначно регулюють питання кримінального провадження, застосовуються загальні засади кримінального провадження, визначені частиною першою статті 7 КПК» [12].

Щодо законності призначення податкових перевірок Апеляційний суд м. Києва, посилаючись на ст. 19 Конституції України, згідно з якою органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, зазначив, що КПК України не передбачає права слідчого, прокурора на звернення до слідчого судді з клопотанням про призначення (проведення) податкової перевірки, більше того, в КПК відсутня процесуальна процедура розгляду такого виду клопотань. В той же час, відповідно до правової позиції, викладеної в Рішенні ЄСПЛ «Михайлюк та Петров проти України» від 10 грудня 2009 р. (п. 25 Рішення) зазначається, що вираз «згідно із законом» насамперед вимагає, щоб оскаржуване втручання мало певну підставу в національному законодавстві, він також стосується якості відповідного законодавства і потребує, аби воно було доступне відповідній особі, яка, крім того, повинна передбачати його наслідки для себе, а також це законодавство повинно відповідати принципу верховенства права. Ті ж самі обґрунтування стосуються і посилань слідчого судді на положення ч. 2 ст. 93 КПК України, адже дана норма передбачає, що сторона обвинувачення здійснює збирання доказів шляхом проведення слідчих (розщукових) дій, та негласних слідчих (розшукових) дій, витребування та отримання документів, відомостей, висновків експертів, висновків ревізій та актів перевірок, проведення інших процесуальних дій, передбачених КПК і не містить окремого права прокурора, слідчого звертатися до слідчого судді з даними клопотаннями [11]. Таким чином, суд визначив недопустимість застосування аналогії для врегулювання даного виду правовідносин.

Прогалини, які негативно впливають на визначення правового статусу учасників кримінального провадження, реалізацію їх прав та процесуальних можливостей впливати на хід і результати кримінальної процесуальної діяльності, відносяться до числа переборних і можуть бути подалані шляхом застосування аналогії права.

Прогалини, що перешкоджають здійсненню суду, слідчому судді, прокурору, слідчому, керівнику органу досудовому розслідування та оперативним

підрозділам повноважень, спрямованих на досягнення завдання забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду, навпаки, не можуть бути подолані завдяки застосуванню аналогії права. Даний вид прогалин може бути усунутий винятково шляхом внесення змін і доповнень до кримінального процесуального законодавства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Теорія держави і права. Академічний курс: підручник. Відп. ред. О. В. Зайчук. К.: Юрінком Інтер, 2008. URL: http://www.ebk.net.ua/Book/law/zaychuk_tdp/part3/1605.htm.

2. *Уранский Ф. Р.* Пробелы в праве и способы их восполнения в правоприменительной деятельности: автореф. дис. … канд. юрид. наук. М., 2005–29 с.

3. *Нерсесянц В. С.* Общая теория права и государства: учебник для вузов и фак. М., 2001. 551 с.

4. *Подлесных С. Н.* Пробелы в уголовно-процесуальном праве: автореф. дис… канд. юрид. наук: 12.00.09. Воронеж, 2012. 23 с.

5. *Овчинникова Н. О.* Пробелы в уголовно-процессуальном праве и способы их устранения и преодоления: дис. … канд. юрид. наук: 12.00.09. Саратов. 2017. 255 с.

6. *Погребняк С.* Прогалини в законодавстві та засоби їх подолання. Вісник Академії правових наук України. 2013. № 1. С. 44–56.

7. *Колотова О. В.* Прогалини у праві та шляхи їх подолання: автореф. … канд. юрид. наук: 12.00.01. К. 2010. 21 с.

8. Про практику здійснення судами кримінального провадження на підставі угод: постанова Пленуму ВССУ № 13 від 11 грудня 2015 р. URL: zakon.rada.gov.ua/go/v0013740–15.

9. Постанова Верховного Суду України від 3 березня 2016 року № 5–347 кс 15. URL: http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/88BF0676BC2E5CD3C2257F8C003A3E61.

10. Податкові перевірки в рамках кримінального провадження: незаконність і недопустимість, наслідки. URL: http://kmp.ua/ua/analytics/infoletters/tax-audits-in-the-framework-of-criminal-proceedings/

11. Ухвала Апеляційного суду м. Києва від 11.04.2017 у справі № 757/11320/17-к. URL: http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/66139077.

12. Постанова Верховного Суду України від 12 жовтня 2017 р. у провадженні № 5–142кс(15)17. URL: http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/66139077.

Leiba O. Application of the analogy in overcoming of gaps in the criminal procedural legislation of Ukraine

The article is devoted to the study of the legal nature of gaps in criminal procedural law. Based on the analysis of monographic literature, the author's classification of gaps is suggested, based on the negative consequences that arise because of the unsettled criminal procedural legal relations. In particular, the author singles out: (1) the gaps that negatively affect the definition of the legal status of participants in criminal proceedings, realization of their rights and procedural possibilities to influence the course and results of criminal procedural activities, and (2) the gaps that impede the administration of powers, aimed at achieving the task of ensuring a prompt, complete and impartial investigation and judicial review by the court, the investigating judge, the prosecutor, the investigator, the head of pre-trial investigation body and operational units of the authorities.

The theoretically substantiated conclusions and suggestions concerning the possibility of applying an analogy to overcome the gaps in the criminal procedural legislation of Ukraine are presented.

Key words: *gap in law, types of gaps, analogy of law, analogy of statute, overcoming of gaps.*

Стаття надійшла до редакції журналу 15.12.2017 р